

OBSAH

Předmluva	12
Co je účelem této knížky?	12
Úvod	13
Co je deprese?	13

ČÁST I. JAK POMOCI SÁM SOBĚ

1. Jak mi je	16
<i>A. Jak se cítím</i>	16
<i>B. Na co myslím</i>	17
<i>C. Co dělám (jak se chovám)</i>	18
<i>D. Tělesné příznaky deprese</i>	19
Nejpodstatnější znaky deprese	20
Pohled komise odborníků na příznaky deprese	21
Co se rozumí slovem deprese	22
2. Diagnostická sebeobsluha	24
CES – D	24
<i>Tvrzení určená ženám</i>	25
<i>Tvrzení určená mužům</i>	25
<i>Vyhodnocení</i>	26
<i>Co s tímto výsledkem vyšetření?</i>	26
3. Jak dochází k depresi?	28
<i>Příčiny deprese, které spočívají v narušeném životním stylu (v tom, jak nezdravě žijeme)</i>	29
<i>Tělesné (biologické) příčiny, například předcházející onemocnění, nemoc</i>	29
<i>Vyšší citová zranitelnost</i>	29
<i>Zážitek selhání a „hříchu“</i>	30

<i>Obtížné životní zkoušky</i>	30
<i>Osamění</i>	31
<i>Existenční prázdnota</i>	31
<i>Biologické faktory</i>	31
<i>Špatné mezilidské vztahy</i>	31
<i>Širší sociálně-kulturní faktory</i>	32
<i>Existence „nemoudrých“ představ, myšlenek, přesvědčení a očekávání</i>	32
4. Dají se depresivní stavy navodit uměle?	33
<i>Jak se přišlo na to, jak vzniká deprese</i>	33
<i>Co nás deprimuje?</i>	37
<i>Neobvyklá slova, s nimiž se setkáváme tam, kde se zajímáme o depresi</i>	39
5. Jak se dostat z jednou navozené deprese?	42
<i>Je možno depresi předejít?</i>	42
6. Kdo se do deprese tak snadno nedostane?	44
7. Naše depresivní nálady a naše myšlení	47
<i>Základní poznatky</i>	47
<i>Způsoby vidění a interpretace sebe, budoucnosti a světa zavádějící lidi do deprese</i>	48
<i>Nesprávné a z hlediska zrodu deprese nebezpečné způsoby myšlení</i>	50
<i>Černobílé myšlení</i>	50
<i>Příliš rychlé zobecňování</i>	51
<i>Vymýšlení si</i>	51
<i>Čtení myšlenek</i>	52
<i>Prorokování</i>	52
<i>Nepřiměřené sebeobviňování</i>	53
<i>Katastrofický způsob myšlení</i>	53
<i>Přehlížení kladů</i>	54
<i>Perfekcionismus</i>	54

„Musismy a nesmismy“	55
Závěr	55
8. Šestnáct způsobů myšlení a postojů, které člověka snadno dovedou do deprese	57
Desatero přikázání ke zničení sebe sama	58
9. Otázky, které by si měl klást ten, kdo se propadá do deprese	60
10. Jak zvládat těžkosti, s nimiž se v depresi setkáváme	62
Nečinnost	62
<i>Dvě falešné představy</i>	63
<i>Co tedy dělat proti depresivní nečinnosti?</i>	64
<i>Jakou hodnotu má čin v situaci deprese?</i>	65
<i>Oč se tedy v depresi pokusit?</i>	65
<i>Je povzbuzující vidět, co jsem udělal(a)</i>	66
<i>Je povzbuzující ocenit, co jsem udělal(a)</i>	67
<i>Jakou radost mi udělalo to, co jsem dokázal(a)</i>	67
Sebekritika	68
<i>Co se rozumí sebekritikou?</i>	68
<i>Údaje, s nimiž pracujeme při sebehodnocení</i>	69
<i>Tušení</i>	69
<i>Testování hypotéz</i>	69
<i>Kritika</i>	70
<i>Nebezpečný postoj ke kritice a sebekritice</i>	71
<i>Nebezpečné ostří osobní kritiky</i>	71
<i>Jak bezpečně zvládat kritiku a sebekritiku</i>	72
Sebeobviňování	74
<i>Katastrofické myšlení</i>	74
<i>Vina</i>	75
<i>Proč dochází k nadměrnému sebeobviňování?</i>	76
<i>Co dělat v situacích, kdy někdo v depresi trpí přebujelým pocitem viny?</i>	77
<i>Jak jednat s člověkem, který se trápí tím, že „zhřešil“</i>	78
Upadající sebevědomí	79
Jak se zjišťuje míra sebehodnocení a sebecenění?	80
Jak zvýšit úroveň vlastního sebehodnocení a sebevědomí?	81

Nerozhodnost	82
<i>Jak zvládat nerozhodnost</i>	84
Beznadějnost	85
<i>Sebevražedné myšlenky při depresi</i>	86
<i>Na závěr</i>	89

ČÁST II. JAK LIDEM POMOCI V DEPRESI

1. Jak přistupovat k člověku, který je v depresi	92
<i>Jak být člověku v depresi pomocí</i>	92
<i>Vstřícnost</i>	92
<i>Otevřenost</i>	93
<i>Aktivita</i>	93
<i>Ochota</i>	93
<i>Opravdovost</i>	93
<i>Úcta</i>	94
<i>Odstup</i>	94
<i>Znalosti</i>	94
<i>Dvě strany lásky</i>	94
<i>Laskavost</i>	95
<i>Přísnost</i>	95
<i>Chyby, které děláme a kterým bychom se měli vyhnout</i>	96
<i>Odlišnosti, které jsou dány různým zdravotním stavem</i>	96
<i>Zlehčování</i>	96
<i>Problematické odpočinutí</i>	96
<i>Samostatné rozhodování</i>	97
<i>Přímé a nepřímé vedení</i>	97
<i>Slova nenahrazují činy</i>	97
2. Jak reagovat na nálady a emocionální stav lidí v depresi	98
<i>Jednání</i>	98
<i>Řeč</i>	98
<i>Mimoslovní projevy</i>	99
<i>Pozorování a porovnávání</i>	99
<i>Naslouchání</i>	99
<i>Vcítění – empatie</i>	100

Sdílení zkušeností	100
Meditace	101
Využití slovníku emocí	102
<i>Dvoupólový pohled na naše emoce</i>	103
<i>Odečítání emocí z obličeje druhého člověka</i>	105
Hraní rolí	105
Dotazníky deprese	105
Otázky, které bychom měli klást lidem v depresi	106
Otázky určené lidem, u nichž máme podezření na dvoupólovou depresi	107
Nebezpečí sebevraždy u lidí s příznaky deprese	108
<i>Jak časté jsou sebevraždy?</i>	109
Jak zacházet s poznáním emocionálního stavu	111
<i>Ozdravující vliv sdělení emocí</i>	111
<i>Sdělení emocí jako pomoc pomocníkovi</i>	112
<i>Reaktivní deprese</i>	112
<i>Ztráta</i>	112
<i>Varování</i>	113
3. Jak reagovat na různé způsoby myšlení a postoje lidí v depresi ...	115
Vztah našich emocí, citů a nálad k tomu, co a jak si myslíme	115
Cesty našeho poznávání světa a myšlení	115
<i>Příjem informací – vnímání</i>	115
<i>Atribuce – přisuzování příčin</i>	116
<i>Přesvědčení – čemu věříme – víra</i>	116
<i>Očekávání</i>	116
<i>Hodnoty</i>	120
Kognitivní teorie deprese	122
Kognitivní psychoterapie	122
<i>Které způsoby myšlení je třeba při psychoterapii deprese změnit?</i>	122
Nebezpečné druhy přesvědčení	124
<i>Když se stane něco zlého</i>	125
<i>Když se stane něco dobrého</i>	125
Jak pomáhat lidem v depresi změnit jejich přesvědčení, které je do deprese uvádí	126
<i>Metoda ABC</i>	126

	<i>Metoda STOP – okamžitá zástava depresivního myšlení</i>	127
	<i>Změna žebříčku hodnot</i>	129
4.	Jak reagovat na různé způsoby chování a jednání lidí v depresi ..	131
	Vztah mezi tím, co si myslíme, a jak se chováme v depresi	131
	Co dělá a co by mohl dělat ten, kdo je v depresi?	132
	<i>Co dělá člověk v depresi</i>	132
	<i>Záznam denní činnosti</i>	133
	<i>Postupné zvyšování aktivity</i>	135
	Experimentování	135
	Výcvik asertivity	136
	Výcvik v relaxaci	136
	Zpěv a hudba	137
	Čtení humorných knih	137
	Tělesné cvičení	138
	Dobrý životní styl	138
	Jak postupovat	138
	<i>Závěr</i>	139
5.	Co je – podle soudobých poznatků – deprese?	141
	Co se děje v mozku člověka v depresi?	141
	<i>Hormonální činnost v depresi</i>	141
	<i>Neurotransmitery</i>	142
	<i>Obraz deprese v EEG</i>	142
	<i>Co se dělo v psychice člověka v depresi</i>	142
	<i>Co se odehrává v duši člověka v depresi</i>	144
	<i>Dědičnost</i>	144
6.	Jak častý je výskyt deprese?	146
	Statistická dynamika – jak se mění výskyt deprese v čase	147
	Deprese u mužů a deprese u žen	147
	Sociální a kulturní rozdíly ve výskytu deprese	147
7.	Negativní vliv deprese na celkový zdravotní stav	148

8. Jak se dnes léčí deprese?	150
Psychoterapie deprese	150
<i>Psychoanalýza</i>	150
<i>Kognitivní psychoterapie</i>	151
<i>Podpůrná psychoterapie</i>	154
<i>Skupinová psychoterapie</i>	154
<i>Duchovní péče o lidi v depresi</i>	155
<i>Jak postupuje v boji s depresí křesťanská víra?</i>	155
Výchova k anti-depresivním postojům a jednání	158
<i>Jak se zrodila myšlenka vychovávat lidi k anti-depresivním postojům?</i>	158
Farmakoterapie deprese	160
<i>Tricyklická antidepresiva</i>	160
<i>MAO – inhibitory monoaminové oxidázy</i>	160
<i>Lithium</i>	161
<i>Antidepresivní léky jiné chemické povahy</i>	161
Účinnost antidepresivní terapie	161
Na závěr kapitoly o léčbě deprese	161
9. Odpouštění jako nadějná cesta z deprese	163
Jak tedy postupovat, chceme-li někomu něco odpustit a tím i sobě ulevit?	166
Závěr knihy	168
Dodatek	170
Beckův inventář deprese	170
<i>Instrukce k vyplnění dotazníku</i>	170
<i>Vyhodnocení</i>	173
Literatura	176